

Co-funded by
the European Union

Embracing EU corporate social responsibility:
challenges and opportunities of business-
society bonds transformation in Ukraine

101094100 - EECORE - ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH-UA-IBA
<https://eecore.snau.edu.ua/>

СЕРТИФІКАТНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ КУРС
СОЦІАЛЬНЕ
ПІДПРИЄМНИЦТВО
2023

SNAU

University that
studies life

22.06.2023 14.00 EEST

Олена Дяченко

[https://eecore.snau.edu.ua/komanda-proiektu/olena-
diachenko/](https://eecore.snau.edu.ua/komanda-proiektu/olena-diachenko/)

УВАГА! ВЕДЕТЬСЯ ПРЯМА ТРАНСЛЯЦІЯ ТА ЗАПИС ЗАХОДУ НА **YOUTUBE**

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

- 5. Особливості ведення соціального бізнесу:
планування, формування бізнес-моделі**
- 6. Якості соціального підприємця та особливості
формування команди**
- 7. Фінансування соціального підприємництва**

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

**Підприємницький процес для
соціального бізнесу починається з
виявлення соціальної проблеми**

Наступні етапи відповідають таким із класичного бізнесу:

генерація ідей,
аналіз можливостей,
формування бізнес-концепції,
написання місії,
генерація бізнес-моделі,
бізнес-планування.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Бізнес-план

— це документ, який формалізує всі попередні етапи підприємницького процесу.

Завершений бізнес-план слугує певним індикатором успішності теоретичної частини та переходу до практики.

Він виступає покроковою інструкцією для старту соціального бізнесу та є операційним планом.

Бізнес-план допомагає комунікації між всіма стейкхолдерами.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

бізнес-план має включати соціологічні дослідження, а саме відобразити кількість людей, яким потрібна допомога.

бізнес-план соціального підприємства відображає стан соціуму та його потреби в контексті корисних змін

Бізнес-планування — це інтеграція ресурсів : людських, фінансових, інформаційних

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Чому саме ви?

унікальні характеристики підприємства, його конкурентні переваги та методи проходження бар'єрів

соціальна цінність

фінансовий план

розрахунок точки беззбитковості,

яка в динаміці буде показувати перехід підприємства на самоокупність.

інвестиційний план

та прогнозування діяльності підприємства на 3-5 років.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Аудиторії бізнес-плану соціального підприємства :

1. Внутрішня:

- Підприємець.
- Команда підприємства
- Залучені спеціалісти

2. Зовнішня:

- Інвестори
- Громада
- Держава

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Структура бізнес-плану:

1. Анотація бізнес-плану
2. Опис підприємства
3. Соціальна цінність
4. Оцінка ринку
5. Команда
6. Фандрейзинг
7. Стратегія маркетингу
8. Фінансовий план
9. Цілі та завдання
10. Управління ризиками
11. Додатки

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Анотація бізнес-плану має відповідати на наступні ключові запитання:

- В чому полягає сутність даного соціального підприємства?
- В чому новизна та важливість цього бізнесу для суспільства?
- Яку соціальну цінність створює підприємство?
- Хто клієнт даного соціального підприємства
- Як саме буде відбуватись операційна діяльність?
- Який бекграунд у підприємця (або команди)?
- Які ресурси та в якій кількості необхідні для старту?
- Як буде вимірюватись ефективність бізнесу?

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Бізнес-план має містити сформульовані візію та місію соціального підприємства.

Візією називають стратегічне бачення або мету, яку ставить перед собою підприємство в майбутньому.

Місія - має поєднувати соціальні та економічні характеристики та визначає, яку саме соціальну цінність створює підприємство та як її можна вимірювати.

На основі візії та місії соціальне підприємство може також представити філософію бізнесу.

Філософією називають певний набір цінностей та принципів, які характеризують компанію. Вони мають відповідати баченню команди бізнесу щодо своєї діяльності та цінностей, які буде підтримувати соціальне підприємство у своїй діяльності.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

соціальна цінність

— це певна користь для суспільства, яка створюється бізнесом через підприємницьку активність.

(вона і має бути головною метою функціонування соціального підприємства)

Інструментом створення соціальної цінності часто виступає продукт чи послуга. Бізнес-план розкриває сутність продукту чи послуги, яку створює соціальне підприємство, та показує як саме цей продукт чи послуга допомагає вирішувати конкретну соціальну проблему.

Іноді бізнес створює соціальну цінність через надання робочих місць або передаючи частину свого прибутку на соціальні проекти

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Наявність соціальної складової вже створює
перевагу над конкурентами!

Люди можуть бути мотивовані витратити гроші на соціальний товар чи послугу, якщо будуть впевнені, що прибуток буде направлено на конкретну допомогу.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Рівні впливу соціального підприємництва :

- 1. Рівень клієнтів** — перетинається зі впливом усіх класичних підприємств, коли продукт чи послуга створює певні зміни в житті індивіда, який взаємодіє з підприємством.
- 2. Рівень громади** — соціальне підприємництво частіше працює на цьому рівні та вирішує локальні проблеми оточення, в якому перебуває.
- 3. Рівень регіону** — якщо соціальна бізнес-модель виявилась вдалою та стійкою, її можна масштабувати та створювати соціальні зміни, виходячи на інший рівень.
- 4. Глобальний рівень** — сюди вдалось дійти небагатьом із соціальних підприємств, але це відбувається скоріше через бажання соціального бізнесу вирішувати саме локальні проблеми.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Соціальна цінність — це складна категорія, в першу чергу, через багатоаспектність її вимірювання.

Головним принципом оцінювання соціального впливу є перетворення якісних показників в кількісні.

У деяких випадках соціальна цінність має прямий грошовий вимір.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Оцінка ринку

дослідження можливостей, ринку та конкурентів

загальний опис сфери діяльності або індустрії, в якій
збирається працювати соціальне підприємство

Державна політика

Технології

Настрої населення

Демографія

Економічний стан

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Ємність ринку:

$$PEP = PP * CB * n$$

де PEP — *річна ємність ринку*

PP — *кількість потенційних покупців*

CB — *середня вартість товару чи послуги*

n — *середня кількість покупок даного товару чи послуги за рік*

Цей показник є одним із найважливіших для прогнозування продажів, але для його ефективного використання необхідно визначити, на який відсоток від річної ємності ринку може претендувати підприємство. Цей відсоток визначається об'ємом ресурсів, за яким прогнозують продажі соціального товару чи послуги за рік.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Команда

Будь-який бізнес — це командна гра. Соціальне підприємництво не виключає це правило. Команда СП має надавати кожному можливість займатись саме тим, в чому він буде максимально ефективний.

живий організм, який може функціонувати автономно, а відповідальність за бізнес розділяється рівномірно між усіма учасниками команди

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

15 Топ-якостей ефективного соціального підприємця

- ефективне спілкування;
- самоорганізація;
- навичка самостійного навчання;
- емоційний інтелект;
- делегування завдань та повноважень;
- лідерство;
- нетворкинг - побудова мережі ділових зв'язків;
- управління фінансами і фінансова грамотність;
- знання основ бухгалтерії;
- знання продажу та маркетингу;
- вміння говорити "НІ";
- управління інноваціями,
- навичка постановки цілей та бізнес планування,
- тайм-менеджмент;
- уміння створювати унікальну пропозицію - виділитися серед конкурентів;

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Фандрейзинг

Ця діяльність може не тільки допомогти з ресурсами, але і привернути увагу суспільства до певної проблеми та шляхів її вирішення.

Існує декілька каналів, через які фандрейзинг може відбуватися:

Особисті зв'язки

Фандрейзингові події

Засоби масової інформації

Інтернет

Одним із видів інтернет-фандрейзингу є краудфандинг

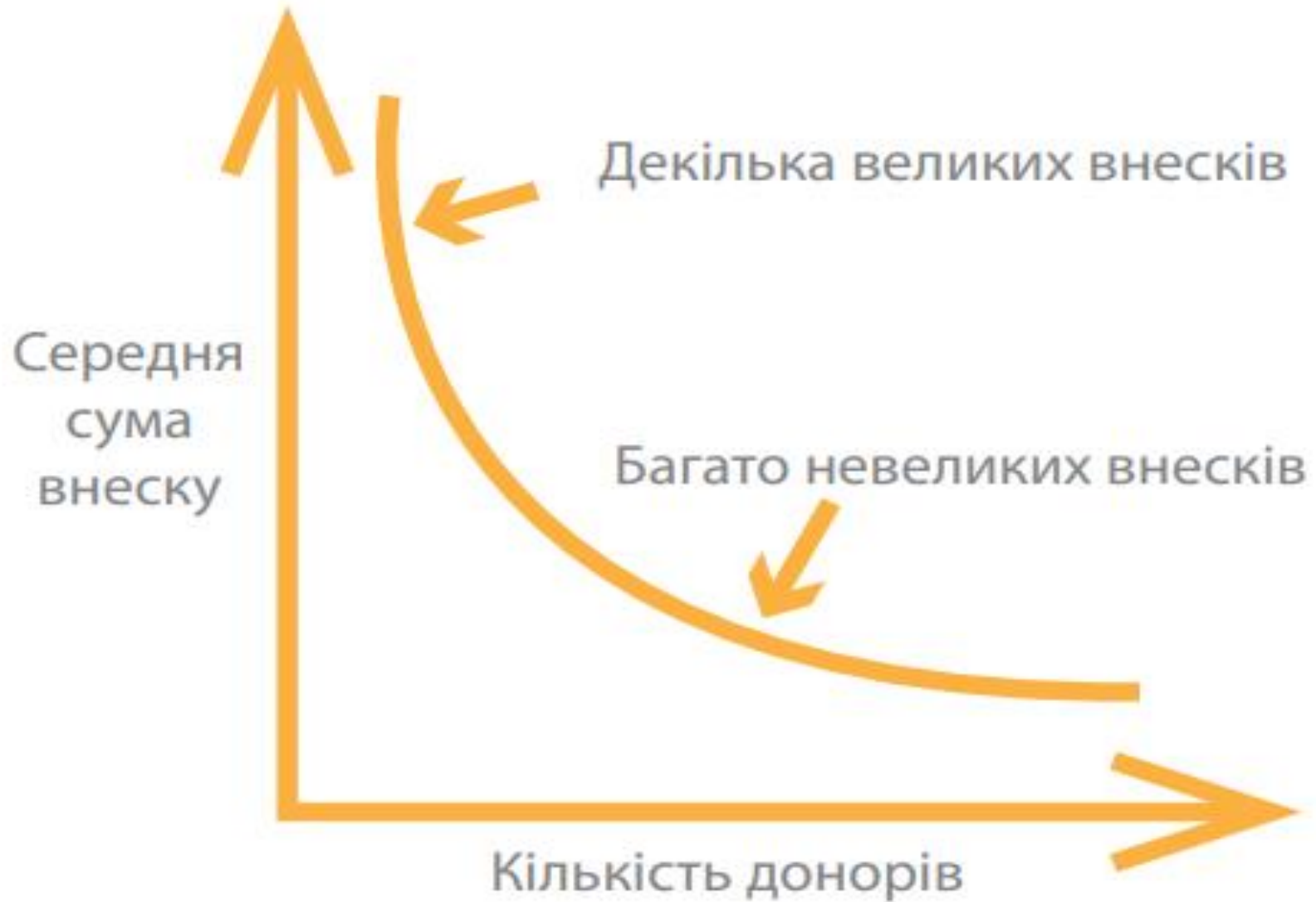
Інші канали

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Можливі джерела доходів:

1. Доходи від комерційної діяльності

1.1 Власні зусилля: Бізнесові , членські внески,

Від дочірніх підприємств — СП діють через декілька підприємств, які працюють одночасно. Наприклад, в Україні використовується форма «ГО + ФОП» і в такому разі одне з підприємств є дочірнім та генерує дохід для іншого.

1.2 Стратегічні партнери

Транзакційні

Ліцензування

Спонсорство

2. Пожертвування та державні програми

Приватні внески

Філантропія

Державні фінанси

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Приклади маркетингових повідомлень для соціальних підприємств:

- «Щороку на вулиці в Україні опиняється 1000 людей. Долучайся до допомоги» (негативне)
- «Наше підприємство забезпечує житлом 10 людей щомісяця» (позитивне)
- «Ваш благодійний внесок дуже важливий для нас» (абстрактне)
- «Витративши 100 гривень на нашу продукцію, ви допоможете трьом бездомним дітям отримати харчування» (конкретне)

Social

Entrepreneurs

enterprise

business

support

entrepreneur

people

organizations

innovation

new

sectors

create

places

for-profit

services

Service

Management

innovative

economic

take

financial

change

employment

resources

many

ideas

entrepreneur

innovation

people

ventures

financial

change

world

purpose

approach

business

support

entrepreneur

ideas

innovation

people

business

support

entrepreneur

ideas

innovation

people

business

support

entrepreneur

ideas

innovation

people

business

support

entrepreneur

ideas

innovation

people